
Aspekten van het zoonschap (1)

J.G.Bulthuis

Discipelen van het Koninkrijk der hemelen bedienen zich in hun spraakgebruik graag van termen waarin een hele wereld van gedachten en waarden verborgen ligt. Uitdrukkingen als het fundament, de strijd in de hemelse gewesten, het Koninkrijk der hemelen, het zoonschap, de eindtijd, e.d. zijn niet weg te denken uit hun jargon. Op buitenstaanders komen deze 'codes' als een soort geheimtaal over, terwijl het voor beginnende gelovigen een wondere wereld van boeiende werkelijkheden is. Tevoren ongekende schatten komen gaandeweg voor hun ogen bloot te liggen en prikkelen hen om zich met een gezonde geloofsnieuwsgierigheid erop te storten. Hoe werden velen niet aangegrepen en tot in hun diepste hart geraakt, toen in de jaren zestig het laatste bijbelboek na vele eeuwen van onwetendheid weer geopend werd. Wie hongert en dorst naar gerechtigheid, waarheid en leven zal steeds opnieuw in verrukking komen bij het ontdekken van verborgen schatten in de erfenis Gods.

Dit geldt ook voor de term 'zoonschap'. Een geliefde uitdrukking die de laatste jaren veel in de mond genomen wordt. De ontwikkelingsfase waarin we ons bevinden, kenmerkt zich immers door bewustwording van het zoonschap. Het is daarom nuttig en zinnig om in ons studieblad de schijnwerper eens op dit begrip te richten.

Bijbels

Het komt wel eens voor dat sommige gelovigen er wat

moeite mee hebben als in onze gemeenten woorden gebruikt worden die niet in de bijbel voorkomen. Enkele voorbeelden daarvan uit de pionierstijd zijn: geesten van het voorgeslacht, streekgeesten, volle evangelie, bedienen, opdragen, e.d. En een recent voorbeeld is: geest van hysterie. Een nadere toelichting werkt echter meestal verhelderend. Opmerkelijk is wel dat men niet door heeft dat ingeburgerde termen, als bv. Heilig Avondmaal, ook niet in de bijbel voorkomen.

Wat het woord zoonschap aangaat, kunnen we iedereen in dit opzicht geruststellen. Het komt twee maal voor in de bijbel, te weten in Romeinen 8:15b en 23b:

**Maar gij hebt ontvangen de Geest van het zoonschap, door welke wij roepen: Abba, Vader.*

**Wij zuchten bij onszelf in de verwachting van het zoonschap: de verlossing van ons lichaam.*

Hoewel het de enige teksten zijn, heeft dit woord toch een zeer grote plaats in onze manier van verwoorden gekregen. Dit komt vooral doordat de inhoud ervan sterk verrijkt is door de informatie uit andere bijbelteksten waarin de uitdrukking 'zonen (van God)' gebruikt wordt. Voor de volledigheid worden deze hieronder weergegeven:

**Allen die door de Geest Gods geleid worden, zijn zonen Gods (Rom.8:14)*

**Met reikhalzend verlangen wacht de schepping op het openbaar worden der zonen Gods (Rom.8:19)*

**En het zal geschieden ter plaatse, waar gezegd was: gij zijt mijn volk niet, daar zullen zij genoemd worden: zonen van de levende God (Rom.9:26)*

**Zij zullen Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Here, de Almachtige (2 Kor.6:18)*

**Want gij zijt allen zonen van God, door het geloof, in Christus Jezus (Gal.3:26)*

**Om hen die onder de wet waren, vrij te kopen, opdat wij het recht van zonen zouden verkrijgen. En, dat gij zonen zijt - God heeft de Geest zijns Zoons uitgezonden in onze harten, die roept: Abba, Vader. Gij zijt dus niet meer slaaf, doch zoon; indien gij zoon zijt, dan zijt gij ook erfgenaam door God (Gal.4:5-7)*

**In liefde heeft Hij ons tevoren ertoe bestemd om als zonen*

van Hem te worden aangenomen door Jezus Christus (Ef.1:5)

**Om vele zonen tot heerlijkheid te brengen (Hebr.2:10)*

**Die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht de tuchtiging des Heren niet gering; Hij kastijdt iedere zoon die Hij aanneemt; als tuchtiging hebt gij dit te dragen: God behandelt u als zonen (Hebr.12:5-7)*

**Ik zal hem tot een God zijn en hij zal Mij een zoon zijn (Op.21:7).*

Betekenis

Het woord zoon in deze teksten betekent afstammeling van God. "Een zoon is iemand die in z'n aard, in de kern van zijn wezen bepaald of gevormd is door hem van wie hij afkomstig is; hij heeft een levensverbintenis met de vader" (Ralph Luther). De apostel Johannes schrijft over de christen dat hij 'uit God geboren is' (1 Joh.5:1). Vandaar dat Paulus ons leert dat God nu onze (hemelse) Vader is (Gal.4:6). Hij heeft ons immers voortgebracht door zijn zaad: het woord Gods, dat is het evangelie (Jac.1:18; 1 Petr.1:23,25b).

Dit 'voortbrengen' wijst niet op het doen ontstaan van mensen, want wij bestonden al voor onze bekering. Onze natuurlijke ouders hebben ons immers voortgebracht. Deze term duidt op het ontstaan van de **wedergeboren** mens. Door het geloof in het gepredikte woord Gods bekeerden wij ons en werden uit de macht van Satan en Dood verlost. Wij kwamen weer tot leven en namen onze plaats in het Koninkrijk Gods in (Joh.5:25; Kol.1:13). Daarom spreekt de bijbel ook wel over **aanneming** – adoptie – tot zonen van God (Ef.1:5). Doordat dit alles slechts mogelijk is door het woord van de levende God, is '**voortbrengen**' geheel op z'n plaats.

Zoonschap

De heerlijke werkelijkheid dat de mens in Christus een 'zoon van God' is door het geloof (Gal.3:26), houdt veel meer in dan alleen het eigendom van God zijn. Dit laatste ligt veel meer besloten in de term 'kind van God'. Zoonschap bedoelt eigenlijk een aanduiding te zijn voor het gelijkvormig zijn aan Gods beeld en gelijkenis in volmaaktheid en volwassenheid. Jezus die als eerste dit

Begripsverruiming

eindoel des geloofs bereikte, was daardoor de afstraling van Gods heerlijkheid en de afdruk van diens wezen (Hebr.1:3). Hij staat garant om vele zonen tot diezelfde heerlijkheid te brengen (Hebr.2:10). Als dat gerealiseerd is, zijn zij op hun beurt aan zijn beeld gelijkvormig geworden (Rom.8:29). Zowel de Zoon als de zonen '*doen dan de zalige en enige Heerser aanschouwen*', het wezen Gods dus (1 Tim.6:15a).

Zoonschap is derhalve een wijze van zijn en leven van de christen die geheel overeenstemt met die van God. Dat komt neer op dezelfde denk- en spreekinhoud, dezelfde gezindheid, hetzelfde gedrag en het doen van dezelfde werken als van Jezus. Zoonschap heeft alles te maken met het als christenmens 'in de gestalte Gods zijn' (Fil.2:6).

Ieder behoudt daarbij wel zijn eigen karakter en blijft een eigen persoonlijkheid. Zonen Gods worden geen grijze, gelijke eenheidsworsten. Veelkleurigheid en gevarieerdheid blijven uiteraard bestaan. Deze worden nog versterkt doordat bij de een deze en bij de ander die specifieke sterke kanten, begaafdheden en taken naar voren komen. Maar allen zullen als mensen ten volle deel hebben aan de goddelijke natuur met alle zegenrijke gevolgen.

Tot voor kort verstond men onder het begrip 'zoon-schap' wel datgene wat hierboven omschreven is, maar men plaatste de realisering ervan in de toekomst. Men zag zoonschap sterk synoniem aan volmaaktheid. En omdat we heden nog onvolkomen zijn, is zoonschap in praktische zin dus nú niet aktueel. Er wordt over gesproken, in geloofd en naar uitgezien, maar daarmee houdt het op.

Indien echter alleen maar gedacht wordt over zoonschap in al z'n volheid, volkomenheid, volledigheid en volwassenheid, dan zou men kunnen stellen dat de apostelen er ook geen deel aan hebben gehad. En dat is onjuist. Voor hun tijd waren zij zeker zonen Gods, ondanks Paulus' opmerking '*niet dat ik reeds volmaakt zou zijn*' (Fil.3:12).

Nadat het fundament van het geloof gelegd is, waarin wedergeboorte en Geestesdoop centraal staan, kan in

De Geest van het zoonschap

principe zoonschap een aanvang nemen. We schrijven 'in principe', want niets gaat automatisch. De gelovige dient voor zoonschap bewust te kiezen en daardoor te beginnen zich – in praktische zin – met Christus te bekleden (Gal.3:26). Door een volhardende geloofswandel erin kan zoonschap zich in de loop der jaren ontwikkelen (Ef.4:15) en ten slotte uitlopen op geestelijke volwassenheid en volmaaktheid (Fil.1:10; 1 Tes. 5:23).

Allerlei facetten van zoonschap, hoe klein ook aanwezig kunnen èn mogen èn behoren bekend te zijn en behartigd te worden. In allerlei gradaties zullen dan die vele kanten aan zoonschap beleefd en gepraktiseerd kunnen gaan worden. Onze heerlijke werkelijkheid in Christus is immers: *Gij zijt allen zonen van God...* (Gal.4:6,7)!

Jezus zal zijn volgelingen die Gods plan liefhebben en serieus nemen, absoluut onderwijzen, leiden en vormen. Hij doet dit door middel van heilige Geest. Vandaar de uitdrukking 'de Geest van het zoonschap'. Deze is ons geschonken en heeft woning in ons gemaakt. Hierdoor zijn wij één geest met de Here (1 Kor.6:17). Wij zijn hierdoor in de gelegenheid gesteld deel te hebben aan de goddelijke natuur. Deze geestelijke werkelijkheid draagt alle goddelijke kracht in zich om ons te begiftigen met leven en godsvrucht om daardoor tot volwassen zonen Gods uit te groeien (2 Petr. 1:3).

Dat dit proces niet in het wilde weg ontwikkelt naar ieders eigen smaak en voorkeur, blijkt uit het feit dat het woord Gods, dat is het evangelie van het koninkrijk der hemelen, de grote informatiebron is: *Elk van God ingegeven schriftwoord is ook nuttig om te onderrichten, om te weerleggen, om te verbeteren en om op te voeden in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen zij, tot alle goeie werk volkomen toegerust* (2 Tim.3:16,17). Daaraan ontleent het volk Gods zijn voedsel, zijn gedachten, zijn toetsing en zijn inspiratie.

Heden en toekomst

De toekomst wordt vandaag gemaakt. Het heden is verbonden met de toekomst. Er is geen toekomst die plotsklaps uit de lucht valt als een totaal vreemde en

Voorstelling

ongekende situatie. Zo ook met zoonschap. Als wij vooruit zien en de volwassen heerlijkheid verwachten (Rom.5:2b), betekent dat niet dat die onverwacht en van buitenaf van de ene dag op de andere ons ten deel zal vallen. Jarenlang niets en ineens... zoonschap? Neen.

Zoonschap begint in omvang, diepgang en kracht zoals het leven van een baby in de natuurlijke wereld begint: compleet maar nog onvolgroeid. Door de juiste voeding, een goede opvoeding, studie en vorming zal in de loop der tijd alles wat aanwezig is in die baby aan leven, talent en mogelijkheden meer en meer toenemen. De baby wordt kleuter, kind, tiener, volwassene. In al die fasen zal zo'n opgroeiend mens meer van zich laten spreken, meer aankunnen en presteren. Totdat hij volgroeid is en bv. minister wordt. Het vermogen daartoe was in principe al in hem aanwezig vanaf de geboorte, maar werd – al studerende, oefenende en werkende – tot volheid, tot volwassen niveau ontwikkeld. Jaren voordat hij minister werd, toonde hij al een zekere mate van vaardigheid in besturen, leiding geven, beleid ontwikkelen, enz. Het zat er in en werd gaandeweg verduidelijkt en gehanteerd.

Zó ook zoonschap. Door **vandaag** onze geestelijke zinnen te gebruiken, worden ze geoefend en ontstaat gaandeweg de volwassen mens Gods (Hebr.5:14). Vandaar de oproep tot voorbereiding.

Het is de mens eigen om in het denken over toekomstige dingen voorstellingen te maken. Dat geldt ook voor zoonschap. Er wordt nogal eens gevraagd hoe men zich dat moet voorstellen. Wij hebben immers Jezus niet naar het vlees gekend zoals zijn vele volgelingen destijds in Israël. Wij moeten ons maar zien te redden met de bijbel die slechts een relatief beperkt verslag van zijn leven geeft. Er is echter veel meer nodig om tot een duidelijk beeld te komen over het einddoel des geloofs voor ons leven. Die informatie staat echter niet op schrift (Joh.21:25).

Toch is dat geen probleem. De Heer zèlf heeft ons toezeggingen gedaan omtrent deze aangelegenheid. Die geloven we en daar vertrouwen we op. Men denke in dit verband aan:

Wie mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en wie Mij liefheeft, zal geliefd worden door mijn Vader en Ik zal hem liefhebben en **Mijzelf aan hem openbaren (Joh.14:21)*

**De Trooster, de Heilige Geest, die de Vader zenden zal in mijn naam, die zal u alles leren en u te binnen brengen al wat Ik u gezegd heb (Joh.14:26)*

**De Geest der waarheid zal u de weg wijzen tot de volle waarheid; want hij zal niet uit Zichzelf spreken, maar al wat Hij hoort, zal Hij spreken en de toekomst zal Hij u verkondigen. Hij zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het mijne nemen en het u verkondigen (Joh.16:13,14).*

Paulus vat deze beloften samen met 'De Here zal u in alles inzicht geven' (2 Tim.2:7).

Middelen

De middelen om tot realisatie van dit grootse voornemen in ons leven te komen, worden ons in 2 Petrus 1:3,4 voorgehouden:

Zijn goddelijke kracht immers heeft ons met alles, wat tot leven en godsvrucht strekt, begiftigd door de kennis van Hem, die ons geroepen heeft door zijn heerlijkheid en macht; door deze zijn wij met kostbare en zeer grote beloften begiftigd, opdat wij daardoor deel zouden hebben aan de goddelijke natuur.

Door de Geest des Heren en het woord Gods dus. Daarin ligt alles besloten wat tot ons heil dient. Natuurlijke hulpbronnen en steunpunten hebben we niet nodig. De wereld met haar wijsheid en aanpak is voor God dwaasheid. Wat van boven neerdaalt, van de Vader der lichten, is voldoende en goed (Jac.1:17; 3:17).

Openbaring

Wie daar ervaring mee heeft, weet dat de Heer door de Geest soms een enkel woord uit een tekst kan laten oplichten, waar een hele wereld van gedachten en krachten in besloten ligt. Hij openbaart dat dan aan je. Door de werking van de Geest kan daar soms afgeleide kennis uit gedistilleerd worden. Maar altijd zal elke zich ontwikkelende gedachte of lering zijn wortels moeten hebben in het ons overgeleverde woord Gods,

de bijbel. Daarin vinden we tevens illustraties van de manier van leven van Jezus en zijn apostelen die ons ten voorbeeld zijn achtergelaten (Joh.13:15; Rom.15:5; 2 Tes.3:9; 1 Petr.2:21).

Al met al behoeven we ons geen enkele zorg te maken over het 'hoe en waarheen' inzake de weg Gods en de voleinding van ons geloof. In een nauwe gemeenschap met Jezus, de Christus, en een gehoorzaam wandelen in het geopenbaarde woord van God, zullen we steeds op tijd weten *'dit is de weg, wandelt daarop'* (Jes.30:21).

In liefde

Om nu al een complete voorstelling te maken van het volwassen zoonschap in z'n dagelijkse uitwerking, is niet mogelijk. Slechts stap voor stap zal het een en ander zich verduidelijken. Er zitten immers zoveel aspecten aan. Het kind uit ons eerder genoemd voorbeeld kan zich toch ook niet voorstellen wat het dagelijkse werk en leven van een minister inhoudt. Geleidelijk aan zal een juiste beeldvorming daaromtrent ontwikkelen als dat kind uit ons voorbeeld dezelfde opleiding en training voor minister gaat volgen. Zo is het eveneens voor ons een toegroeien naar Christus (Ef.4:15). Daarbij zullen steeds weer opnieuw momenten zijn van opening van ogen, doorbraak en beleving, waardoor het juiste zicht op zoonschap al voortschrijdende verscherpt wordt.

Dit proces wordt ons niet opgedrongen. Ook is het niet zwaar (Mat.11:30). We worden uitgenodigd. ***In liefde*** heeft God ons tevoren ertoe bestemd; ***in liefde*** groeien we ernaar toe. Werkingen van dwang, ongeduld, beschuldiging, jaloezie, zelfverheffing, e.d. zijn letterlijk van de boze en dienen te worden uitgeroeid. ***In liefde*** is in veiligheid, met bemoediging, door ondersteuning, als voorbeeld, uit barmhartigheid. Dat is heel mooi en aantrekkelijk. Die sfeer op zich is al een wezenlijk aspect van zoonschap, en daar kunnen we nu al in ons leven en in de gemeente vorm aan geven.

Zekerheid

De mens Gods zal en kan volkomen en tot elk goed werk eeuwig toegerust worden (2 Tim.3:17). Jezus' opdracht aan ons *"Gij dan zult volmaakt zijn, gelijk uw*

Voorbeeld

hemelse Vader volmaakt is", komt tot een heerlijke vervulling (Mat.5:48).

Petrus schrijft vanuit een enkel positieve opstelling aangaande deze zaak: *Daar gij het einddoel des geloofs bereikt* (1 Petr.1:9). Het staat voor hem vast! Johannes belijdt hetzelfde op zijn manier: *Wij weten, dat, als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem gelijk zullen wezen* (1 Joh.3:2b). God is een God van zekerheden. Wat Hij zegt, is haalbaar.

Gelukkig is er al enige kennis en ervaring in ons midden aanwezig om een min of meer grove schets te kunnen maken van een 'zoonschapsleven'. Dit is mede een stimulans om bewuster en duidelijker dan ooit tevoren ernaar te wandelen (1 Joh.2:6). Het is immers in ontwikkeling. Wel, dit versterkt de zekerheid van ons geloof en is bemoedigend voor ons allen.

Het evangelie van Jezus Christus leert ons de enige ware manier van leven voor mensen. Daar volgt logischerwijze uit dat het niet bedoeld is om erover te filosoferen, maar om het dagelijks daadwerkelijk te praktiseren. Voor de ontwikkeling van zoonschap geldt dat dus ook. Vandaar de prikkel tot vrijmoedigheid en actie in :

- *Gelijk gij ons tot voorbeeld hebt* (Fil.3:17)
- *Zodat gij een voorbeeld geworden zijt* (1 Tes.1:7)
- *Om ons u tot een voorbeeld te stellen* (2 Tes.3:9)
- *Wees een voorbeeld voor de gelovigen* (1 Tim.4:12)
- *Houd hun in uzelf een voorbeeld voor* (Tit.2:7)
- *Hoedt de kudde Gods als voorbeelden* (1 Petr.5:3).

Ieder onder ons die zijn vertrouwen op God gebouwd heeft, dient ervoor te zorgen vooraan te gaan in goede werken (Tit.3:8,14). Dan ervaart men zelf, maar ook de ander, dat zoonschap vandaag al heel concreet kan zijn. Dat wekt een onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde (1 Petr.1:8).

***Rectificatie:**

In Studieblad 41, bladzijde 19, regel 14 dient de tekst: 1 Joh.4:2 vervangen te worden door: 2 Joh:7.